

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
Cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
Telefon: 441-6501

Ügyszám: 30/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

192/2011. (VII.6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. január 17-én előterjesztett **panaszát** a 2011. július 6-án – Dr. Kozma Ákos elnökhelyettes és Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. január 17-én terjesztette elő a panaszát a Testület által rendszeresített nyomtatványon, illetve e-mail mellékletet is benyújtott.

Panaszában előadta, hogy 2011. január 11-én B. városban, az V. kerület K. I. utcából hajtott a N. utcába, majd onnan balra fordulva bekanyarodott a P. utcába, ahol a rendőrök félreállították.

A panaszos idézi a Testület honlapján megtalálható tájékoztatást az igazoltatás jogszabály által előírt menetéről, és közli, hogy ezzel szemben – köszönést követően – a rendőrök elmulasztották a bemutatkozást, nem közölték a nevüket, azonosító számukat és nem mutattak

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

fel szolgálati igazolványt. Megjegyzi, hogy egyenruhában voltak, azonban az azonosító jelvényt sem mutatták fel. A panaszos elismeri, hogy a rendőrök közölték az igazoltatás célját (közúti ellenőrzés). Elkérték a panaszos személyi okmányait (személyi igazolvány, lakcímkártya, vezetői engedély), valamint a gépjármű forgalmi engedélyét.

Ellenőrző kérdésekre nem került sor, azonban megkérdezték a panaszostól, hogy „tudja-e, hogy miért állították félre”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy tudja, mert az egyik rendőr jelezte, hogy közúti ellenőrzésre kerül sor. A rendőrök válasza erre az volt, hogy „meg azért is, mert szabálysértést követett el”. A rendőrök azt is megkérdezték „tudja-e, hogy mivel”. A panaszos erre nemleges választ adott. Ezután a rendőrök felhívták a figyelmét arra, hogy „a K. utcában a jelzőlámpa felett található egy kötelező haladási irány egyenesen, amelyet figyelmen kívül hagyott”. A panaszos erre úgy reagált, hogy „valóban van ott egy ilyen tábla, de arról azt gondolta, hogy a B. úti kereszteződésre vonatkozik, így a B. úti kereszteződésen áthaladva, úgy gondolta, hogy már a N. utcában van, ahol rögtön az első lehetőségnél kanyarodott balra a P. utcába”. A panaszos véleménye szerint itt se kötelező haladási irány, se balra kanyarodni tilos, se behajtani tilos tábla, de még záróvonal sincs. A panaszos hangsúlyozza, hogy valószínűleg nem egyértelmű a forgalmi helyzet mások számára sem, mert előtte négy autó szintén itt kanyarodott be, de mivel ő ötödikként a sorban megállt a gyalogos átjáró előtt – hogy egy gyalogos átmenjen és csak ezt követően hajtott tovább – az előtte haladó négy autót nem, csak őt állították meg.

A panaszos több érvet nem tudott felhozni, így tájékoztatták arról, hogy két lehetősége van: elismeri a szabálysértést, ez esetben 5 000 Ft helyszíni bírságot szabnak ki, amit 30 napon belül köteles befizetni sárga postai csekken vagy nem ismeri el a szabálysértést, ebben az esetben pedig feljelentést tesznek ellene és akkor az „több százezer” forintjába is kerülhet. A panaszos erre az „olcsóbb” megoldást választva elismerte a felelősségét.

Ezt követően a panaszos összes iratával átment mind a négy rendőr az utca túloldalán álló rendőrautóhoz, beültek és ellenőrizték az iratait kb. 5-10 percen keresztül. Ezalatt a panaszos nem kevés autót figyelt meg, akik ugyanabból az irányból érkeztek ahonnan ő, tehát az esete bizonyosan nem tekinthető egyedinek. A rendőrök ezeket az autósokat már nem igazoltatták ez idő alatt, hiszen a panaszos ügyét adminisztrálták. A panaszos él a gyanúperrel, hogy a rendőrök nem véletlenül álltak épp ott.

A panaszos a várakozás közben figyelt fel arra, hogy a rendőrautó a túloldalon a megállni tilos tábla mögött, már a tilosban parkol. Erről a sötétség és a távolság miatt gyenge minőségben bár, de sikerült mobiltelefonjával fényképet készítenie.

Az egyik rendőr a „Nyomtatvány a helyszíni bírságról” c. tömbbel és a panaszos okmányaival tért vissza, majd közölte, hogy a panaszos a vonalon írja azt alá. A panaszos jelezte, hogy előbb szeretné elolvasni, hogy mit ír alá, illetve kérte az okmányait, mert szeretne volna az adatait leellenőrizni. Tájékoztatták, hogy az okmányokat majd akkor kapja vissza, ha aláírta, mert ha nem írja alá, akkor a fenti első pont lép érvénybe: feljelentésre kerül sor. Erre figyelemmel a panaszos aláírta a nyomtatványt.

Ezt követően a panaszosnak átadták a másolati példányt és a panasz megírására tulajdonképpen az ezek után történtek indították. A kezébe adott (a panaszhoz mellékel) másolati példány ugyanis egy üres lap volt. Jelezte, hogy ez így nem lesz jó, mert az ő példányán nem látszik semmi abból, amit az első oldalon aláírt. Továbbá a túloldala sem olvasható túlzottan, ahol a tájékoztató van mindarról, amit az első oldalon aláírt, miszerint: „A

túoldalal tájékoztatót elolvastam, megértettem, a szabálysértés elkövetését elismerem.” E megjegyzésére tájékoztatták arról, hogy a túoldalalon csak az a lényeg, hogy 30 napon belül fizesse be a bírság összegét, a kapott sárga csekkre. Arról azonban nem tájékoztatták akkor és ott, hogy „A helyszíni bírság kiszabásának tudomásul vétele esetén a bírságolás ellen jogorvoslatnak nincs helye”.

A panaszos ismét rákérdezett, miszerint a rendőrök „komolyan gondolják-e, hogy ezzel az üres lappal szűrik ki a szemét”. A rendőrök a panaszos szerint erre azt válaszoltak, hogy „mit csináljanak, ha nem ír át az indigó a tömbben”; „nem képzeli, hogy majd itt az utcán lefénymásolják”. A panaszos kérte, hogy a másolati példányt kézzel töltsék ki vagy adják át az eredeti példányt. A rendőrök a vitát azzal zárták le, hogy a panaszosnak „legyen elég a vonalkód alatti ügyszám”.

A panaszos – állítása szerint – kezdte magát kicsit „kandikamerásan” érezni: hiszen ott állt az út közepén kioktatva, rendőrruhába öltözött, de magát külön kérésre sem azonosító négy férfi előtt, akik egy rendőrségi autóval a tilosban parkolnak, amikor őt igazoltatják és büntetik. Ki tudja, mit csináltak az okmányaival hosszú perceként keresztül, majd visszatérve egy teljesen üres másolati példányt nyomnak a kezébe. Semmiféle azonosítót nem mutattak és nem adtak, annak ellenére sem, hogy a panaszos külön kérte, hogy írja rá a nevét vagy azonosító számát a panaszos példányára, amit az eredeti példányon a megfelelő rovatban a panaszos szerint minden biztonnal kitöltöttek.

A panaszos utolsó kérdésére, hogy mely szervezeti egységhez tartoznak, ahol ez alapján az ügyszám alapján esetleg kap egy példányt az aláírtakból, azt a választ kapta, hogy „ez itt a hatodik kerület, Hölgym”.

A panaszos álláspontja szerint van 30 napja a szabálysértési díj befizetéséig, amit önhibáján kívüli tájékoztatatlansága miatt nyilván be kell fizetnie, hiszen az aláírásával elismerte a szabálysértést és – mint később kiderült – ezzel egyidejűleg ott helyben már le is mondott minden jogorvoslati lehetőségről.

A panaszos kételkedésének ad hangot azzal kapcsolatban, hogy valóban ez-e a normális rendőrségi eljárás ma Magyarországon egy közúti ellenőrzés és bírságolás alkalmával. Egyúttal pedig kéri annak kivizsgálását, hogy valóban jogszerűen jártak-e el vele szemben a rendőrök.

II.

A Testület megkeresése és kérdései alapján a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatát útján az ügyben rendelkezésre álló iratokat mellékelte. Ebből az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az ügyben érintett járőr azon tagja, aki a panaszossal szemben intézkedett, jelentésében leírja, hogy a panaszban szereplő napon a „B.város Közbiztonságának Megerősítése Akció” keretében látott el szolgálatot, amely során 16 óra 49 perckor, a B. város VI. kerület P. utca 3. szám előtt intézkedés alá vont a panaszost. A jelentés szerint a panaszos a „kötelező haladási irány egyenesen és jobbra” táblát figyelmen kívül hagyta és balra kanyarodott a P. utcába. Ezen cselekményével megszegte az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 13.§ a) pontjában foglaltakat.

A jelentés aláhúzza, hogy az eljáró rendőr az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszönt, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, tisztelgéssel, majd közölte a nevét és az azonosító számát, valamint a megállítás és az igazoltatás okát az elkövetett szabálysértés miatt.

Ezt követően a panaszostól elkérték az okmányait (személyi igazolványt, vezetői engedélyt, forgalmi engedélyt). A jelentés külön kitér arra is, hogy az intézkedés alá vont személytől a lakcímkártyáját külön nem kérték el, de azt az intézkedő rendőr részére a panaszos átadta a személyi igazolvánnyal és a vezetői engedéllyel együtt.

A rendőr közölte a panaszossal a szabálysértés tényét, melyet a panaszos elismert és a részére felajánlott 5000 Ft-os helyszíni bírságot elfogadta. Az Irányító Központon keresztül leellenőrizték a járművezetőt és a gépjárművet, melyek a körözésben nem szerepeltek, illetve a járművezető járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem állt. Ezután a rendőr visszaadta a panaszos okmányait, a postai befizető csekket és az arról szóló igazolást is. A panaszost a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről, az aláírást követő jogorvoslatok mellőzéséről tájékoztatták, amit a panaszos tudomásul vett, majd a nyomtatvány tőszelvényét aláírta az intézkedő rendőr által adott tollal. Amikor a rendőr a panaszosnak átadta a tőszelvényt és a postai befizető csekket, a panaszos észrevételezte, hogy az adatok nem látszanak megfelelően. A jelentéstevő megjegyzi, hogy a postai csekk tőszelvényén a indigó minősége és a papír állapota miatt az aláírása sem látszott. A nem megfelelően látható adatokat külön nem kérte feltüntetni a panaszos.

A rendőr tájékoztatta a panaszost a befizetés határidejéről, a jogkövetkezményekről és a jogorvoslati lehetőségekről, ezután pedig megkérdezte, hogy kíván-e az intézkedéssel szemben panasszal élni. Erre a kérdésre a panaszos egyértelmű nemleges választ adott. Az intézkedés befejeztével az intézkedő rendőr illedelmesen elköszönt. Az intézkedés végén a panaszos külön nem kérte sem a jelvéyszámát, sem a nevét, beosztási helyét vagy rendfokozatát.

A panaszban foglaltakra reagálva a jelentés kitér arra is, hogy a jelentéstevő által vezetett, rendőrségi jelleggel ellátott szolgálati gépjárművel a P. utca 5. szám előtt lévő parkolóban szabályosan parkoltak, valamint az intézkedés időtartama alatt ilyen jellegű szabálysértést más járművezető nem követett el. Megjegyzi a jelentéstevő azt is, hogy a szolgálati öltözéken minden esetben láthatósági mellényt szokott viselni, melynek bal oldalán mindenki számára jól látható helyen van kihelyezve a jelvénye és jobb oldalon a névkitűző táblája.

A jelentéstevő rendőr ugyanakkor azt is elismeri, hogy figyelmetlenségéből fakadóan elmulasztotta a helyszíni bírság zöld színű tőszelvényén található adatokat utólagosan kitölteni.

2) A járőr másik tagjának jelentése a fentiekkel tartalmilag megegyezik, mint ahogyan megegyezik azon további két, jelen volt rendőr jelentésével is, akik a Készenléti Rendőrséghez tartoznak és a közbiztonsági akció keretében kizárólag az intézkedéseket biztosították. Ezekből a jelentések további vagy eltérő információ nem olvasható ki.

3) A rendőrség megküldte a helyszíni bírságolás során felvett nyomtatványt is, továbbá olyan helyszínrajzot és fényképfelvételt, melyek a B. út – K. utca – N. utca – P. utca kereszteződéséről készültek és amelyekben a rendőrség rögzítette a szabályos haladási irányokat, valamint a panaszos szabálytalan haladási irányát is.

4) A BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály vezetője összefoglaló jelentést készített a Testület számára. E szerint az intézkedést foganatosító rendőr (járőr parancsnok) 2011. január 11-én 13 óra 30 perctől - 21 óra 30 percig látott el szolgálatot egy r. őrmesterrel (járőrtárs), illetve két fő, próbaidős r. őrmesterrel a B. város közbiztonságának megerősítésére elrendelt akcióban. A szolgálatot az előírásoknak megfelelő egyenruhában, láthatósági mellényben, a láthatósági mellényen feltüntetett azonosító jelvényvel és azonosító számmal kezdte meg és látta el. A járőrök részére az eligazítást a szolgálatirányító parancsnok tartotta, amely kiterjedt a ruházat és az azonosítást szolgáló, megjelölt számú azonosító számra és az azonosító jelvény meglétére, előírászerű viseletére valamint a szolgálati felszerelés ellenőrzésére is.

Az intézkedő rendőr szolgálatának ellátása során, 16 óra 49 perckor a B. város VI. kerület P. utcában megállította és intézkedés alá vonta a panaszost közlekedési szabálysértés elkövetése miatt. Ugyanis a panaszos közlekedése során a B. város V. kerület K. utca – B. út útkereszteződésnél elhelyezett "Kötelező haladási irány egyenesen és jobbra" jelzőtábla ellenére nem a N. utcába hajtott be, - amelyre a fenti jelzőtábla utasít, hanem szabálytalanul, - a szemléltető rajz és a mellékelt papírképek általi módon - az útkereszteződésben balra kanyarodott a P. utcába.

A megállítást követően a rendőr intézkedést kezdeményezett a panaszossal szemben az Rtv. 13. § (1) bekezdése és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3.§ (1) és 4. § (1) bekezdésében foglaltak alapján. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszönt, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, tisztelgéssel, majd közölte a nevét és az azonosító számát, valamint a megállítást és az igazoltatás okát, az elkövetett szabálysértést. A járőrtárs és az intézkedési jogkörrel el nem látott próbaidős rendőrök biztosították a rendőri intézkedést, a szakszerű végrehajtás céljából.

A bemutatkozást, a megszólítást és az azonosítást követően az elkövetett szabálysértést konkrétan meghatározva – Kötelező haladási irány egyenesen és jobbra jelzőtábla figyelmen kívül hagyása – a rendőr a rendőri intézkedés végrehajtása érdekében elkérte a panaszostól a személyi igazolványát, vezetői engedélyét, a gépkocsi forgalmi engedélyét igazoltatás, nyilvántartásbeli ellenőrzés és az elkövetett szabálysértés szankciójának – az ún. postai csekkes helyszíni bírság kiszabásának – céljából. Ezt egyértelműen közölte a panaszossal. A jelentés szerint nem helytálló a panaszos azon állítása, miszerint lakcímkártyáját az intézkedő rendőr elkérte tőle. A panaszos lakcímkártyáját a rendőr ugyanis nem kérte el, azt a panaszos önként, ennek átadására irányuló felszólítás nélkül, személyi igazolványával, vezetői engedélyével és a gépkocsi forgalmi engedélyével együtt adta át, a „Nyomtatvány helyszíni bírság kiszabásáról” szelvényének lakcímrre vonatkozó adatai rögzítése céljából.

A „Nyomtatvány helyszíni bírság kiszabásáról” kitöltése előtt az elkövetett szabálysértés tényállásának megjelölésével az intézkedő rendőr kijelentette, hogy 5.000 Ft-os bírságot szab ki és tájékoztatta az elkövetőt a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti "2" pontról a helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II.23.) BM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján. A panaszos a szabálysértés, valamint a helyszíni bírságolás tényét, a helyszíni bírság összegét tudomásul vette. Ezt követően a rendőr tájékoztatta a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről, az aláírást követő jogorvoslat mellőzéséről, amit a panaszos tudomásul vett, majd a nyomtatvány tőszelvényét aláírta.

A jelentés arra is felhívja a figyelmet, hogy a szolgálati gépkocsi az ellenőrzés helyszínén az intézkedés megkezdése előtt a B. város VI. kerület P. utca 4. szám előtt parkolt szabályosan, ahol a „Megállni tilos” jelzőtábla hatálya nem érvényesül. E jelzőtábla a P. utca 2. szám előtt (volt) van elhelyezve.

Az adatok nyilvántartásbeli ellenőrzését és a postai csekkel egybekötött, jogszerűen kitöltött „Nyomtatvány a helyszíni bírság kiszabásáról” kitöltését követően, a zöld színű másodpéldánnyal és a postai csekkel együtt visszaadták a panaszos által átadott okmányokat, azokat nem tartották vissza.

A jelentés aláhúzza, hogy a járőrvezető az Rtv., a Szolgálati Szabályzat, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény, továbbá a helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet alapján törvényesen, jogszerűen intézkedett, szabálysértést vagy bűncselekményt nem követett el. A panaszos gépkocsival történő közlekedése során a szabálysértést elkövette, a helyszíni bírságot jogszerűen és szakszerűen szabták ki, az arányban állt az elkövetett szabálysértés tárgyi súlyával.

A panaszos részére átadott és a rossz minőségű indigó okán, adatokat nem tartalmazó másodpéldányon, az adatok utólagos fel nem tüntetése miatt az intézkedő rendőr terhére (az 1054/1289/1/2010. ált. számú ORFK Közlekedésrendészeti Főosztály-Közlekedésrendészeti Osztály helyszíni bírság kitöltésére vonatkozó állásfoglalásában foglaltak megszegése miatt) a szakszerűtlenség megállapítható. A szakszerűtlen végrehajtás miatt fegyelmi felelősség terheli az intézkedő rendőrt.

A panasz beadványban a panaszos által közölt verbális elmondások a rendőri jelentésben foglaltakkal ellentétesek, így az elhangzott mondatok tényszerűen nem bizonyíthatók.

III.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszosnak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdéséből mint a jogbiztonság alkotmányos alapelvéből levezetett tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos által előterjesztett panasz egy része arra vonatkozik, hogy a panaszos vitatja a kiszabott szabálysértési szankció indokoltságát, hiszen – állítása szerint – nem követett el

szabálysértést, mivel szabályosan közlekedett. A Testület ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy az Rtv. idézett hatásköri rendelkezése alapján nincs lehetősége a panaszos felelőssége, illetőleg a szabálysértési eljárásban hozott bármilyen döntés, jelen esetben a helyszíni bírságolás felülvizsgálatára sem annak ténybeli vagy jogi megalapozottságát, sem pedig az alkalmazott szankció mértékét illetően. Erre figyelemmel a panasz ezen részét a Testület nem vizsgálta.

1) A konkrét ügyben a rendőrség intézkedési kötelezettségével összefüggésben a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak”. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdése szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A panaszolt esetben a rendőrség észlelte, hogy gépkocsijával a panaszos a kötelező haladási irányt jelző táblát figyelmen kívül hagyva, balra kanyarodott. **Mivel a panaszos a beadványában maga is ugyanazt a haladási útvonalat jelölte meg, amit a rendőrök leírtak, a Testület megállapította, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt, ami a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.**

2) A panaszos megállítására a rendőrség közlekedésrendészeti intézkedése keretében került sor. Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Az ellenőrzés során a rendőrség részéről megállapítást nyert a szabálysértés gyanúja, ezért a rendőrség a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezett, megállította, igazoltatta és helyszíni bírságolás történt. Mivel a panaszosi és a rendőri állítás megegyezett abban, hogy a panaszos a K. utca felől a P. utcába kanyarodott be, és abban sem volt ellentmondás, hogy a K. utcában tábla jelzi a kötelező haladási irányt, a **Testület megalapozottnak tartotta a rendőrség eljárását, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a Testület szerint – ebben a vonatkozásban – nem sérült.**

3) A panaszos hangsúlyosan sérelmezte, hogy a rendőrök elmulasztották a bemutatkozást, nem közölték a nevüket, azonosító számukat és nem mutattak fel szolgálati igazolványt. Megjegyzi, hogy egyenruhában voltak, azonban az azonosító jelvényt sem mutatták fel. A panaszos elismeri, hogy a rendőrök közölték az igazoltatás célját (közúti ellenőrzés).

Az Rtv. 20.§-a értelmében „a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni (...). A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni (...). Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni”.

A rendőri fellépés módjával kapcsolatban a Szolgálati Szabályzat tartalmaz további részletszabályokat. A 4. § (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

A rendőr a jelentésében – a panaszos elmondásával szemben – azt állítja, hogy az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszönt, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, tisztelgéssel, majd közölte a nevét és az azonosító számát, valamint a megállítást és az igazoltatás okát az elkövetett szabálysértés miatt. A parancsnoki jelentés arra is kitér, hogy a közbiztonsági akció keretében (annak megkezdése előtt) a szolgálatirányító parancsnok külön is ellenőrizte az intézkedő rendőr ruházatát, illetőleg azon, az azonosító jelvény elhelyezését. Az intézkedő rendőr külön felhívta a figyelmet arra is, hogy egyenruháján szinte minden esetben láthatósági mellényt visel, amin el van helyezve azonosító jelvénye és névkitűzője.

Tekintettel arra, hogy a Testületnek a panaszosi és a rendőri állítás között húzódó ellentmondás feloldására további bizonyítási eszköz nem állt a rendelkezésére, a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a sérelmét – ebben a vonatkozásban – nem tudta megállapítani.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem megfelelő hangnemben beszéltek vele, kérdéseire azokat a válaszokat kapta, hogy „nem képzeli, hogy majd itt az utcán lefénymásolják [a nyomtatványt]”, valamint „ez itt a hatodik kerület, Hölgyem”. A BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály vezetőjének összefoglaló jelentése szerint a panaszos elmondásai a rendőri jelentésekben foglaltakkal ellentétesek, ezért nem bizonyítható, hogy ezek a mondatok elhangzottak.

Az Rtv. 2. § második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi

tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

Tekintettel arra, hogy a Testületnek nem állt rendelkezésére további bizonyíték, amely a fenti ellentmondást bármelyik fél javára feloldhatta volna, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságának sérelme nem megállapítható.

5) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés helyén és idején nem tájékoztatták arról, hogy a helyszíni bírság kiszabásának tudomásul vétele esetén a bírságolás ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Az intézkedő rendőr ezzel szemben azt állítja, hogy tájékoztatta a panaszost a befizetés határidejéről, a jogkövetkezményekről, valamint a jogorvoslati lehetőségekről, ezután pedig megkérdezte a panaszost, hogy kíván-e az intézkedéssel szemben panasszal élni.

A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 2. § (1) bekezdésének első mondata szerint: „Ha a jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontról”. A hivatkozott jogszabályhely kötelező jelleggel írja elő helyszíni bírság kiszabása esetén a jogkövetkezményekről való tájékoztatást is az intézkedő rendőr részére, így a rendőrnek arról is tájékoztatnia kell az intézkedés alá vontat, hogy a helyszíni bírság kiszabásának tudomásul vétele esetén a bírságolás ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A panaszosi és a rendőri állítások egymásnak ellentmondónak bizonyultak a tekintetben, hogy az intézkedő rendőr a helyszíni bírság elfogadásának jogkövetkezményeiről a panaszost tájékoztatta-e. **Mivel a Testület az ellentmondást megnyugtatóan feloldani nem tudta, úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

6) A panaszosnak ugyancsak lényeges kifogása volt, hogy a helyszíni bírságolásról kiállított nyomtatvány másodpéldánya olvashatatlan volt.

A Testület utal a Közlekedésrendészeti Főosztály vezetőjének jelentésére, mely elismeri, hogy a panaszos részére átadott és a rossz minőségű indigó okán, adatokat nem tartalmazó másodpéldánya miatt, illetőleg a hiányzó adatok utólagos feltüntetésének megtagadása miatt, az intézkedő rendőr terhére a szakszerűtlenség megállapítható. Nem felel meg ugyanis az eljárása az 1054/1289/1/2010. ált. számú ORFK Közlekedésrendészeti Főosztály-Közlekedésrendészeti Osztály helyszíni bírság kitöltésére vonatkozó állásfoglalásában foglaltaknak. A szakszerűtlen végrehajtás miatt – a jelentés szerint – az intézkedő rendőrt feyvelmi felelősség terheli.

A helyszíni bírságolás részletes szabályairól szóló 10/2000. (II. 23.) BM rendelet 1.sz. Melléklete rögzíti a Nyomtatvány tartalmát, egyúttal a rendelet 3.§ (1) bekezdés a) pontja írja elő a Nyomtatvány használatát. A (2) bekezdés szerint „a hatóság tagja a nyomtatványt a

helyszínen 3 példányban tölti ki”. A (3) bekezdés pedig előírja, hogy „a hatóság tagja a nyomtatvány egyik másolati példányát a fizetési számlára történő készpénzbefizetésre vonatkozó szelvényrészsel (csékkszelvény) együtt az elkövetőnek átadja”. A Nyomtatvány az elkövető adatain túl tartalmazza az elkövetés helyét, idejét, valamint az elkövetett szabálysértés tényállásának rövid leírását és minősítését.

A Testület is osztja a fenti, rendőrségi álláspontot azzal a kiegészítéssel, hogy nyilvánvalóan sérti a jogbiztonságot és a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, ha a vele szemben alkalmazott szankcióval kapcsolatban nem kapja meg a jogszabályban előírt igazolást, illetve gyakorlatilag megkapja, de az alkalmatlan arra, hogy a funkcióját betöltse és megfelelően informálja az állampolgárt. A helyszíni bírságolás egy olyan eljárás, amikor a hatóság az állampolgár felelősségéről és a szankcióról azonnal dönt, ha azt az állampolgár is elfogadja. Maga a nyomtatvány egy közokirat, amivel kapcsolatban a jogsérelem mindenképp felvethető, ha az nem tartalmaz adatokat.

A Testület a panaszt ebben a vonatkozásban megalapozottnak találta és megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a csekély súlyú sérelmét.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a szolgálati gépjármű szabálytalan helyen parkolt.

Az intézkedő rendőr jelentésében a panaszban foglaltakra reagálva kitér arra, hogy az általa vezetett, rendőrségi jelleggel ellátott szolgálati gépjárművel a P. utca 5. szám előtt lévő parkolóban szabályosan parkoltak. Ezt a Közlekedésrendészeti Főosztály vezetőjének jelentése is alátámasztotta, aki elmondta, hogy a szolgálati gépkocsi az ellenőrzés helyszínén az intézkedés megkezdése előtt a P. utca 4. szám előtt parkolt szabályosan, ahol a „Megállni tilos” jelzőtábla hatálya nem érvényesül. E jelzőtáblát a P. utca 2. szám előtt helyezték el. A Testület megjegyzi, hogy a két rendőri jelentés által említett házsám egymással átellenben van az út két oldalán.

A Testület ismételten felhívja a figyelmet a III. rész 1) pontjában már kifejtett gyakorlatára, miszerint hatáskör hiányában szabálysértés elkövetését – sem a panaszos, sem a rendőr magatartása tekintetében – nem vizsgálja. Ettől függetlenül ugyanakkor azt, hogy a szabálysértési tényállásszerűséget adott esetben megalapozó rendőri fellépés egyúttal érinti-e valamely alapjogot, illetve megvalósítja-e valamely alapvető jog megsértését, értékeli a panaszeljáráásban.

Jelen esetben a Testület megítélése szerint a várakozó szolgálati gépjárművel kapcsolatban érintett alapjog nem állapítható meg.

IV.

A Testület megállapításai szerint a vizsgált ügyben a panaszossal szemben alapvető jogot csekély mértékben sértő intézkedés történt, így az Rtv. 93. § (2) bekezdésének első fordulata alapján a Testület a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez tett át.

Budapest, 2011. július 6.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET